

ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) ประเภทสำรวจที่มีต่อ

ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดราชบูรณะ

เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

The Effects of Project Based Learning on Survey Type Affecting Preschool
Children's Language Abilities, Watratchaburana School, Phra Nakhon
District, Bangkok.

อรอนงค์ อินทะเรืองศรี

Onanong Intharuangsorn^๑

ดาร์รัตน์ อุทัยพยัคฆ์

Dararat UthaiPAYUCK^๒

ศุภวรรณ เล็กวิไล

Supawan Lekvilai^๓

Received: August 31, 2025

Revised: September 29, 2025

Accepted: October 2, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาความสัมพันธ์ของความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ และ ๒) เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ ประชากร คือเด็กปฐมวัยชายและหญิงอายุระหว่าง ๕-๖ ปี ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ที่โรงเรียนวัดราชบูรณะ เขตพระนคร ในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ จำนวน ๒๘ แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ๐.๖๗-๑.๐๐ และแบบทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านการอ่าน และด้านการเขียน ด้านละ ๑๒ ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ๐.๖๗-๑.๐๐ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ ๐.๙๑ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยประชากร และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร สถิติทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าสถิติไค-สแควร์ และค่าความแตกต่าง

ผลการวิจัยพบว่า ๑) ความสัมพันธ์ของความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และ ๒) เด็กปฐมวัย

^๑ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร Master of Education (Early Childhood Education) Phranakhon Rajabhat University. Email: krugotgot@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ ๐๙๒-๘๘๔๐๕๐๒

^๒ วิทยาลัยฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University Email: dararat926u@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๕-๔๒๙๑๙๒๖

^๓ วิทยาลัยฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University Email: supawan2@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑-๖๔๕๒๖๗๒

มีความสามารถทางภาษาหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองทั้งโดยภาพรวมและแยกรายด้าน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน, ประเภทสำรวจ, ความสามารถทางภาษา, เด็กปฐมวัย

Abstract

The purposes of this research were to 1) examine the relationship of preschool children's language abilities before and after implementation of project based learning on survey type; and 2) compare preschool children's language abilities before and after implementation of project based learning on survey type. The population was 14 preschool children, boys and girls, aged between 5-6 years who studied at Preschool Year 3 in the second semester of the 2024 academic year at Watratchaburana School, Phra Nakhon District in Bangkok. The research tools were 28 lesson plans of project based learning on survey type with the IOC between 0.67-1.00 and a preschool children's language abilities test, which in 2 aspects, reading and writing, with 12 items each. The test showed IOC values ranging from 0.67 to 1.00, and reliability value was at 0.91. The statistics used to analyze the data were population mean and population standard deviation. The statistics used to test the hypothesis were a chi-square test and the difference value.

The research findings revealed that 1) there was a relationship of preschool children's language abilities before and after implementation of project based learning on survey type with a statistical significance at the .05 level; and 2) preschool children's language abilities after implementation of project based learning on survey type were higher than before the experiment in overall and each aspect.

Keywords: Project Based Learning, Survey Type, Language Abilities, Preschool Children

๑. บทนำ

ภาษามีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมากเพราะเด็กใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น และเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทางสติปัญญา การส่งเสริมความสามารถทางภาษาจึงควรเริ่มต้นตั้งแต่ช่วงปฐมวัย เพราะเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว ด้วยการพัฒนาด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อมกัน และเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ได้ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญกลายเป็นความสามารถทางภาษา การส่งเสริมจำเป็นที่จะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจด้านพัฒนาการ การทำงานของสมอง และวิธีการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ทางภาษาของเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล^๔ การส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น จำเป็นต้องส่งเสริมตั้งแต่แรกเกิด จนกระทั่งเข้าสู่โรงเรียน ให้เด็กเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อให้เด็กคุ้นเคย สร้างความสนใจในเนื้อหาที่

^๔ ชนิพรณ จาติเสถียร, กันตวรรณ มีสมสาร และ อภิตี ไชยกาล, การส่งเสริมความสามารถทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย, (กรุงเทพฯ : พลัสเพรส, ๒๕๖๐), หน้า ๑.

เรียน และมีความหมายต่อเด็กมากที่สุดซึ่งจะทำให้เด็กฟังแล้วกล้าแสดงออก สามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้ดีขึ้น จะเห็นได้ว่าภาษาเป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปตามวัย และวุฒิภาวะของเด็ก เช่น การเข้าใจความหมายของคำ การเล่าเรื่อง ความพร้อมด้านการอ่าน การบอกชื่อสิ่งของ และความพร้อมด้านการเขียน การลากเส้นแบบสไล่มือ ทั้งนี้ต้องให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กด้วย^๕

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้ ข่าวสาร และข้อมูลต่าง ๆ ต่อเด็กปฐมวัยอย่างมาก เนื่องจากการอยู่ในสังคมเด็กต้องอาศัยความสามารถทางภาษาในการสื่อสาร รแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกซึ่งกันและกัน การปรับตัวรับความรู้ใหม่ และใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งจะช่วยให้ความสามารถทางภาษาทั้งการพูด การฟังการอ่าน และการเขียนของเด็กได้พัฒนาขึ้น^๖ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย จึงกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาให้เหมาะสมกับวัย ได้กล่าวไว้ในพัฒนาการด้านสติปัญญา มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย สำหรับเด็กอายุ ๕-๖ ปี ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๒ ระบุว่าเด็กต้องอ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้ สภาพที่พึงประสงค์ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ เขียนชื่อตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง^๗

จากผลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาของโรงเรียนวัดราชบูรณะ พบว่า จุดเด่นของเด็กปฐมวัยคือ มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ และสังคมอยู่ในระดับดีมาก แต่มีจุดสำคัญที่ควรพัฒนา คือ พัฒนาการด้านสติปัญญาที่จัดอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย^๘ เนื่องจากความสามารถทางด้านภาษาของเด็กมีพัฒนาการที่ไม่เป็นไปตามวัยในเรื่องการอ่านและการเขียน อาทิเช่น ไม่สามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ และคำง่าย ๆ ได้ การเขียนกลับด้าน และการเขียนชื่อของตนเองตามแบบไม่ได้ ดังนั้น จึงควรต้องส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางภาษา ด้านการอ่านให้เด็กสามารถอ่านพยัญชนะ และคำง่าย ๆ ได้อย่างถูกต้อง เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน และการเขียนให้เด็กสามารถเขียนพยัญชนะอย่างถูกต้องทิศทาง และเขียนชื่อของตนเองตามแบบได้ถูกต้อง และจากรายงานการประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู (Professional Learning Community : PLC) ที่ประชุมเห็นว่าควรจะต้องพัฒนาความสามารถทางภาษาซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประชุม เด็กจะต้องได้รับการส่งเสริมโดยการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กมีความสามารถทางภาษาด้วยวิธีการที่เน้นการปฏิบัติจริง เรียนรู้แบบลงมือทำ เด็กได้ปฏิบัติ สืบหาข้อมูล สำรวจ จัดบันทึก พิจารณาหาข้อสรุปด้วยตนเองและร่วมกันเป็นกลุ่ม การฝึกฝนให้เด็กได้มีความสามารถทางภาษาจะช่วยพัฒนาเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับที่สูงขึ้นต่อไป

^๕ ลัดดาวัลย์ นุชนารถ, การศึกษาผลของการจัดศูนย์การเรียนรู้แบบเน้นกิจกรรมตามแนวทฤษฎีปัญญามีต่อความสามารถด้านคณิตศาสตร์และความสามารถด้านภาษาของเด็กปฐมวัย, (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๑), หน้า ๑๐๐.

^๖ นิภาพร ใจปานแก่น, ผลของการจัดกิจกรรมโดยรูปแบบการเรียนการสอนแบบฮาร์ตด้วยนิทานพื้นบ้านโคราชที่มีต่อความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนเกียรติคุณวิทยา จังหวัดนครราชสีมา, (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๓), หน้า ๔๐.

^๗ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ ๓-๖ ปี), (กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๖๐), หน้า ๓๒.

^๘ โรงเรียนวัดราชบูรณะ, รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนวัดราชบูรณะ, (กรุงเทพฯ : โรงเรียนวัดราชบูรณะ, ๒๕๖๕)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ มีความเหมาะสมและสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากการส่งเสริมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ^๙ ให้เด็กสามารถอ่านข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ รวมทั้งสามารถเขียนหรืออธิบายผ่านวิธีการที่หลากหลายได้อย่างชัดเจน^{๑๐} และได้ฝึกความสามารถการใช้ภาษา จากการสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การจดบันทึกข้อมูล และสรุปองค์ความรู้โดยการนำเสนอในรูปแบบการจัดนิทรรศการ ซึ่งความรู้หรือสิ่งที่ค้นพบสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้^{๑๑}

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดราชบูรณะ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับปฐมวัยได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ
- ๒) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ

๓. วิธีดำเนินการวิจัย/รูปแบบการวิจัย/ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดราชบูรณะ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. แบบของการวิจัย
๒. ประชากร
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๔. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
๕. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๖. การวิเคราะห์ข้อมูล

^๙ ชนันทิธิดา ประพิน, การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์ด้วยการเรียนแบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ, และการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย, (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๖๐), หน้า ๓๙.

^{๑๐} เทพกัญญา พรหมชาติแก้ว, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Based Learning: PBL), (นิตยสาร สสวท, พฤษภาคม – มิถุนายน, ๒๕๕๗), หน้า ๑๖.

^{๑๑} สุคนธ์ สินธพานนท์, ครุยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0, (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๐), หน้า ๑๗๒.

๗. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยใช้การทดลองกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลองตามแบบ (One - Group Pretest - Posttest Design) ดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แบบแผนการทดลอง

Pretest	Treatment	Posttest
T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

เมื่อ	T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ
	X	แทน	การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ
	T ₂	แทน	การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้การทดลองกลุ่มเดียว ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีขั้นตอนดังนี้

๑. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) ๑ สัปดาห์ โดยใช้แบบทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

๒. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองกับประชากร ใช้เวลาทดลอง ๘ สัปดาห์ จำนวน ๔ โครงงาน โครงงานละ ๒ สัปดาห์ สัปดาห์ที่ ๑ คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๒ คือ วันอังคาร วัน พุธ และวันพฤหัสบดี วันละ ๔๕ นาที ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ รวมทั้งสิ้น ๒๘ ครั้ง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ

๓. เมื่อดำเนินการทดลองครบ ๘ สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) กับประชากรที่ใช้ในการทดลองโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม ใช้เวลาในการทดสอบ ๑ สัปดาห์

๔. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

๑. ขอบเขตด้านประชากร

๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุระหว่าง ๕-๖ ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนวัดราชบูรณะ สำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๔ คน

๒. ขอบเขตด้านตัวแปร

๒.๑ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ

๒.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

๓. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้คือ โรงเรียนวัดราชบูรณะ สำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๔. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๘ สัปดาห์ ๔ โครงการงาน โครงการละ ๒ สัปดาห์ สัปดาห์ที่ ๑ คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๒ คือ วันอังคาร วัน พุธ และวันพฤหัสบดี วันละ ๔๕ นาที ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ รวมทั้งสิ้น ๒๘ ครั้ง

๔. ผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ ดังแสดงในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ

เลข ที่	ชื่อ	Pretest ๒๔ คะแนน	Posttest ๒๔ คะแนน	Post- Pre (O_i)	E_i	$O_i - E_i$	$(O_i - E_i)^2$	$\frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$
๑	ด.ช.ก	๑๔	๒๒	๘	๑๐.๘๖	-๒.๘๖	๘.๑๖	๐.๗๕
๒	ด.ช.ป	๕	๑๙	๑๔	๑๐.๘๖	๓.๑๔	๙.๘๘	๐.๙๑
๓	ด.ช.ช	๑๕	๒๔	๙	๑๐.๘๖	-๑.๘๖	๓.๔๕	๐.๓๒
๔	ด.ช.ค	๑๓	๒๔	๑๑	๑๐.๘๖	๐.๑๔	๐.๐๒	๐.๐๐
๕	ด.ช.ค	๑๔	๒๔	๑๐	๑๐.๘๖	-๐.๘๖	๐.๗๓	๐.๐๗
๖	ด.ช.ช	๗	๑๙	๑๒	๑๐.๘๖	๑.๑๔	๑.๓๑	๐.๑๒
๗	ด.ช.ง	๕	๑๗	๑๒	๑๐.๘๖	๑.๑๔	๑.๓๑	๐.๑๒
๘	ด.ช.จ	๘	๑๙	๑๑	๑๐.๘๖	๐.๑๔	๐.๐๒	๐.๐๐
๙	ด.ช.น	๘	๑๙	๑๑	๑๐.๘๖	๐.๑๔	๐.๐๒	๐.๐๐
๑๐	ด.ช.ช	๑๑	๒๑	๑๐	๑๐.๘๖	-๐.๘๖	๐.๗๓	๐.๐๗
๑๑	ด.ช.ช	๗	๑๘	๑๑	๑๐.๘๖	๐.๑๔	๐.๐๒	๐.๐๐
๑๒	ด.ญ.ม	๑๓	๒๔	๑๑	๑๐.๘๖	๐.๑๔	๐.๐๒	๐.๐๐
๑๓	ด.ญ.ญ	๖	๑๘	๑๒	๑๐.๘๖	๑.๑๔	๑.๓๑	๐.๑๒
๑๔	ด.ญ.ว	๑๔	๒๔	๑๐	๑๐.๘๖	-๐.๘๖	๐.๗๓	๐.๐๗
รวม		๑๔๐	๒๙๒	๑๕๒	$\chi^2 = ๒.๓๖$			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ , ค่าวิกฤติ = ๒๒.๓๖

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า การเพิ่มขึ้นของคะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ เมื่อเทียบกับคะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ ของเด็กมีความสัมพันธ์ จากการวิเคราะห์ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi - square Test) มีสมมติฐานในการทดสอบ ดังนี้

H_0 : การเพิ่มขึ้นของคะแนนหลังการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยเมื่อเทียบกับคะแนนก่อนการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กแต่ละคนสัมพันธ์กัน

H_1 : การเพิ่มขึ้นของคะแนนหลังทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยเมื่อเทียบกับคะแนนก่อนการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กแต่ละคนไม่สัมพันธ์กัน

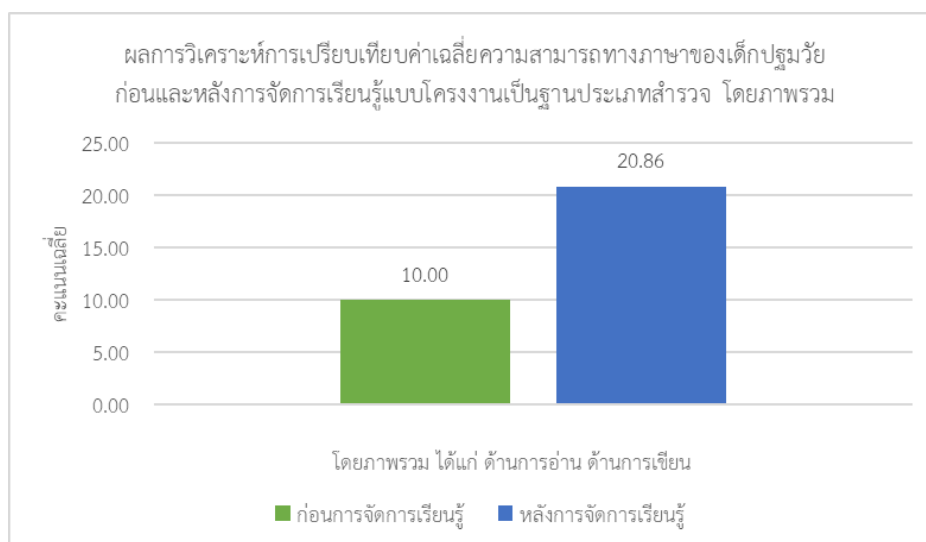
เมื่อทำการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย พบว่า คะแนนที่ได้จากการคำนวณมีค่า ๒.๓๖ ซึ่งน้อยกว่าค่าวิกฤติที่ได้คือ ๒๒.๓๖ ที่ได้ตั้งไว้ อยู่ในบริเวณยอมรับได้ จึงสรุปได้ว่า การเพิ่มขึ้นของคะแนนหลังจากการทดสอบความสามารถทางภาษาเมื่อเทียบกับคะแนนก่อนการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กแต่ละคนมีความสัมพันธ์กัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ

ตารางที่ ๔.๒ การวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ โดยภาพรวม

ความสามารถทางภาษา ของเด็กปฐมวัย	จำนวน ประชากร	ค่าเฉลี่ยประชากร (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประชากร (σ)	ผลต่าง (D)
ก่อนการจัดการเรียนรู้	๑๔	๑๐.๐๐	๓.๗๖	๑๐.๘๖
หลังการจัดการเรียนรู้		๒๐.๘๖	๒.๗๑	

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยความสามารถทางภาษาหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจสูงกว่าก่อนการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ประเภทสำรวจ ซึ่งเด็กปฐมวัยได้คะแนนการทดสอบความสามารถทางภาษา ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\mu = 10.00$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($\sigma = 3.76$) หลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\mu = 20.86$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($\sigma = 2.71$) โดยมีค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทำแบบทดสอบเท่ากับ ($D = 10.86$) แสดงว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจส่งผลต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดราชบูรณะ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ผู้วิจัยจึงนำผลการวิเคราะห์ของคะแนนเฉลี่ยโดยภาพแผนภูมิแท่ง ดังแสดงในภาพที่ ๔.๑

ภาพที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถทางภาษาก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจ โดยภาพรวม

๕. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า ๑) ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจมีความสัมพันธ์กัน ๒) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ในทุกด้าน แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจส่งผลต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดราชบูรณะ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

๑. ความสัมพันธ์ของคะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจ ได้แก่ ด้านการอ่าน และด้านการเขียนมีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการทดสอบความสามารถทางภาษาจากการทดสอบแต่ละชุดพบว่ามีความคะแนนของเด็กปฐมวัยเพิ่มสูงขึ้น แสดงว่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยต้องใช้เวลาในฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงจะสามารถพัฒนาได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ ลัดดาวัลย์ นุชนารถ^{๑๒} กล่าวว่า การส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยต้องส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางเพื่อให้เด็กคุ้นเคย สร้างความสนใจในเนื้อหาที่เรียนและมีความหมายต่อเด็กมากที่สุดซึ่งจะทำให้เด็กกล้าแสดงออก สามารถพัฒนาความสามารถด้านภาษาได้ดีขึ้น การสนใจเรื่องราวต่าง ๆ จะนำไปสู่การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี^{๑๓} กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน คือ การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็นและลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบ แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอ เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยต้องใช้เวลาในฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงจะสามารถพัฒนาได้ดีขึ้น

๒. เมื่อเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานประเภทสำรวจเป็นการจัดการเรียนรู้ที่让孩子ได้ศึกษา สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่เด็กสนใจ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่อยากรู้อยากเห็นเพื่อนำความสนใจที่

^{๑๒} ลัดดาวัลย์ นุชนารถ, การศึกษาผลของการจัดศูนย์การเรียนรู้แบบเน้นกิจกรรมตามแนวทฤษฎีปัญญามีต่อความสามารถด้านคณิตศาสตร์และความสามารถด้านภาษาของเด็กปฐมวัย, (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๑), หน้า ๑๐๐.

^{๑๓} ทิศนา แคมมณี, ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๒๕, (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๔), หน้า ๑๓๙.

เกิดจากตัวเด็กมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงตั้งแต่การสำรวจค้นคว้าวางแผนการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติ แล้วนำข้อมูลที่ได้มานำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับ สุคนธ์ สิ้นธพานนท์^{๑๑} กล่าวว่า เด็กสามารถอ่านข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ รวมทั้งสามารถเขียนหรืออธิบายผ่านวิธีการที่หลากหลายได้อย่างชัดเจน และได้ฝึกความสามารถการใช้ภาษา จากการสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การจดบันทึกข้อมูล และสรุปองค์ความรู้โดยการนำเสนอในรูปแบบการจัดนิทรรศการ ซึ่งความรู้หรือสิ่งที่ค้นพบสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อพิจารณาคะแนนความสามารถทางภาษาก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ ในด้านการอ่าน และด้านการเขียน พบว่ามีค่าสูงขึ้นตามลำดับ แสดงว่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นมานั้นเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้แบบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยถือเป็นทักษะที่ซับซ้อน จึงต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงจะสามารถพัฒนาได้ดีต่อไป

๗. สรุป

ผลการวิจัยนี้ได้ค้นพบประเด็นที่ตอบวัตถุประสงค์ คือ ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๕ ทั้งภาพรวมและจำแนกรายด้าน

๘. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

๑. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีจำนวนมาก ส่งผลให้ครูใช้เวลานานในการดำเนินการ และอาจลดความยืดหยุ่นในการปรับกิจกรรมตามบริบทของเด็ก ผู้วิจัยจึงเสนอให้ปรับลดจำนวนขั้นตอนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยเน้นขั้นตอนหลักที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง เพื่อให้ครูสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างคล่องตัวและมีเวลาในการสังเกตพฤติกรรมเด็กมากขึ้น

๒. ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนต้องมีการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และก่อนการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนควรศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจตามลำดับขั้นตอนที่มีความถูกต้องและชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยครั้งต่อไป

๑. การวิจัยในครั้งนี้พบว่าความสามารถทางภาษาสูงขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อได้เรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน และช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรม จึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจ

๒. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทสำรวจส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านภาษาสูงขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะเมื่อกิจกรรมมีความเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง เด็กมีความกระตือรือร้นในการใช้ภาษา ทั้งในด้านการอ่านและการเขียน จึงควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานประเภทอื่น ๆ เช่น ประเภททดลอง ซึ่งเน้นการตั้งสมมติฐาน การสังเกตผล และการสรุปข้อมูลจากการลงมือปฏิบัติจริง จะช่วยขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 6 ปี).** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชนันท์ธิดา ประพิน. (2560). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาคอมพิวเตอร์ด้วยการเรียนแบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย.** วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชนิพรรณ จาติเสถียร, กันตวรรณ มีสมสาร และ อภิรติ ไชยกาล. (2560). **การส่งเสริมความสามารถทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย.** กรุงเทพฯ : พลัสเพรส.
- ทศนา แหมมณี. (2564). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** (พิมพ์ครั้งที่ 25) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพกัญญา พรหมขัติแก้ว. (2557, พฤษภาคม - มิถุนายน). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Based Learning: PBL).** นิตยสาร สสวท. 42 (188), 16.
- นิภาพร ใจปานแก่น. (2563). **ผลของการจัดกิจกรรมโดยรูปแบบการเรียนการสอนแบบฮาร์ทด้วยนิทานพื้นบ้านโคราชที่มีต่อความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนเกียรติคุณวิทยาจังหวัดนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- โรงเรียนวัดราชบูรณะ. (2565). **รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดราชบูรณะ.** กรุงเทพฯ : โรงเรียนวัดราชบูรณะ.
- ลัดดาวัลย์ นุชนารถ. (2561). **การศึกษาผลของการจัดศูนย์การเรียนรู้แบบเน้นกิจกรรมตามแนวพหุปัญญาที่มีต่อความสามารถด้านคณิตศาสตร์และความสามารถด้านภาษาของเด็กปฐมวัย.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2560). **ครูยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cohrssen, C., Quandros-Wander, Page, J., & Klarine, S. (2017). **Between the Big Tree: A Project-based Approach to Investigating Shape and Spatial Thinking in a kindergarten program.** Australasian Journal of Early Childhood. 42(1): 94-104.

